

Perfil Amb motiu del seu darrer llibre repassem la trajectòria de l'assagista barceloní i la seva preocupació pel món espiritual

Amador Vega: passió pel saber

Amador Vega
Libro de horas
de Beirut

FRAGMENTA
192 PÀGINES
19,50 EUROS

MIGUEL DALMAU

El professor Amador Vega (Barcelona, 1958) és un dels pensadors catalans de més projecció internacional. Doctorat en Filosofia per la universitat alemanya de Friburg, ocupa la càtedra d'Estètica de la UPF. Autor d'una dotzena de llibres, es va iniciar en la filosofia a través de l'obra de Proust i de sant Agustí. Des d'aleshores conrea aquesta àrea de la filosofia que indaga en les profunditats de l'ànima. Entre les seves obres destaca *Tratado de las cuatro modos del espíritu* (Alpha Decay, 2005), una de les aportacions al pensament més originals de la seva generació. Des de la anys es dedica a l'estudi de la mística i dels seus llaços amb l'estètica contemporània. L'aparició del nou llibre, inspirat en una llarga estada al Líban, ens brinda l'oportunitat de conversar amb ell.

El professor Vega ens revela així quina és l'essència de la seva filosofia: "Jo crec que la millor expressió dels grans temes metafísics es troba avui en l'Estètica. No només hauríem de llegir, doncs, els textos de Husserl o Heidegger sinó acudir directament a les arts plàstiques i a la literatura com a material per endinsar-nos en les estructures de l'ànima. Penso en pintors com Mark Rothko, o en poetes com Paul Celan, l'obra dels quals revela un tipus d'inquietuds que van més enllà del llenguatge de la pintura o de la poesia".

Arran de la seva traducció dels sermons del mestre Eckhart (on el mistic medieval alemany ja parlava de Déu com un no-res i un buit) Vega comença a interessar-se per un tema tan aparentment allunyat de la filosofia com és l'art abstracte, on es transmet la mateixa inquietud filosòfica a través d'un llen-

guatge no figuratiu. Davant d'un d'aquests quadres monocromàtics que sovint no ens diuen res, Vega creu que reconeix aquelles grans intuïcions sobre la divinitat que no només van desenvolupar els místics medievals com Llull o Eckhart sinó "barrocs" com sant Joan de la Creu o Angelus Silesius. Seguint la línia de Michel de Certeau, col·loca aquests místics en els orígens del pensament modern: "La mística no és un discurs sobre Déu, com se sol creure, sinó sobre el no-res i l'absència de Déu. En certa manera, els místics se situen en les arrels d'un nihilisme religiós que intenta superar la idea de Déu com a ídol. Aquí és on la mística europea i l'ateisme contemporani convergeixen, i s'expressen en la poesia i l'art com a llenguatges no exclusivament religiosos. El misteri del que és sagrat no es limita només a la religió, i menys encara a allò eclesiàstic".

D'acord amb aquestes reflexions, pregunto a Vega si caldria revi-

dinàmica, similar als nostres models de *network*. Així, Llull seria el pare llunyà dels nostres sistemes informàtics on conflueixen diferents llenguatges que ens ofereixen una imatge complexa de la nostra realitat. Gràcies a Vega, comprenc per què l'aspecte contracultural i revolucionari de místics com Llull ens resulten avui sorprenentment més propers que el sistema cartesà que va inaugurar la modernitat filosòfica. Diu Vega: "Avui l'home ja no és tan dualista: prefereix una aproximació més plural a la nostra imatge del món".

La inquietud més gran de Vega és mostrar al lector els vincles tan profunds entre l'edat mitjana i el nostre temps, que es perceben sense anar més lluny en el gran interès que va mostrar Mark Rothko per la pintura de Fra Angelico. En tots dos, el pensador barceloní veu més una teologia que una simple representació pictòrica: "Al final tota obra de creació autèntica amaga

"Crec que només hauríem d'acudir a les arts plàstiques i a la literatura com a material per endinsar-nos en les estructures de l'ànima"

sar el tòpic que la Il·lustració va forjar els fonaments de la societat moderna. "Pel que fa als drets civils tots hi estem d'acord. Però en el camp de les idees hauríem de considerar altres models alternatius. El cas de Llull –a qui Vega va dedicar un estudi admirable– és paradigmàtic. Per un costat, és el més universal dels nostres pensadors i la seva aura es prolonga durant segles a través del pensament de Giordano Bruno, Leibnitz, etcètera. Per l'altre, el mètode filosòfic que va idear Llull ens proporciona la idea d'una realitat divina que és

sota el profà aspectes del sagrat. La Rothko Chapel de Houston no només és una de les obres d'art fonamentals del nostre temps sinó un espai dedicat al culte interconfessional. Aquesta mateixa inquietud metafísica de l'artista americà la trobem en els performances de Bill Viola, les escultures d'Anish Kapoor o les pel·lícules de Lars von Trier".

Moltes d'aquestes reflexions constitueixen l'eix de la seva tasca docent desplegada tant a Barcelona com en qualitat de professor convidat a diverses universitats es-

trangeres, com ara la de Chicago o Beirut. *Libro de horas de Beirut* vindria a ser el punt de trobada entre una vida viatgera i la interrogació constant sobre la condició humana. Suposa també un excel·lent pòrtic per acostar-nos a un pensament cultivat i serà on podrem a la llarga reconèixer-nos. En essència el llibre és una crònica contemporània on es donen cita des de les inquietuds religioses com la indagació filosòfica en l'àmbit del Mediterrani oriental. Però té molt de llibre de viatges que reflecteix amb finor la vivència quotidiana d'una realitat sempre complexa als ulls del viatger occidental. Poques vegades el pensament espanyol actual s'ha inspirat en aquells paisatges per construir un discurs narratiu emocionant destinat a indagar en els plecs de l'esperit. Però sempre des de la sensibilitat. Per això res millor que Orient, perquè segons Vega no només és un lloc geogràfic sinó una regió de l'ànima. I conclou: "Síria i el Líban són una metàfora on convergeixen els conflictes de la naturalesa humana: el combat amb els nostres propis dimonis i l'acceptació del costat fosc dels altres. Això ens acosta, perquè tots estem fets de temps i de memòria. I la finalitat de la filosofia és aprendre a morir".

El Rockefeller Center es reflecteix en l'escultura 'Sky Mirror' d'Anish Kapoor el 2006. A dalt a la dreta, Amador Vega

HABIBO TABAK / GETTY IMAGES / ARIKUI